

سازمان سما

وابسته به دانشگاه آزاد اسلامی

دانشگاه سما واحد حاجی آباد

حل مسئله معماری کامپیوتر

منبع : معماری کامپیوتر-منوچهر بابایی

WWW.HREZAPOUR.IR

حمیدرضا رضاپور

معماری کامپیوتر

درس دهم: سازمان حافظه

(سلسله مراتب حافظه)

- ❖ حافظه نهان (Cache)
- ❖ حافظه اصلی (Main Memory)
- ❖ حافظه کمکی (Auxiliary Memory)

حافظه اصلی برای ذخیره داده ها و برنامه ها در حین عملکرد کامپیوتر مورد استفاده قرار می گیرد
این نوع حافظه دو نوع است:

۱- حافظه با دسترسی تصادفی (RAM)

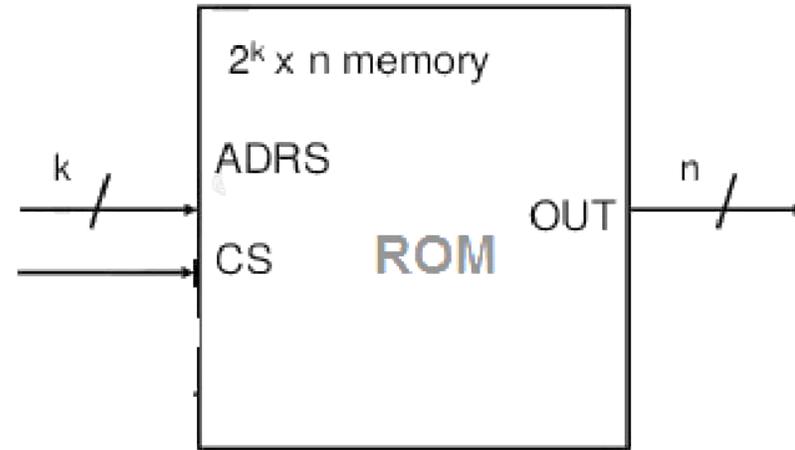
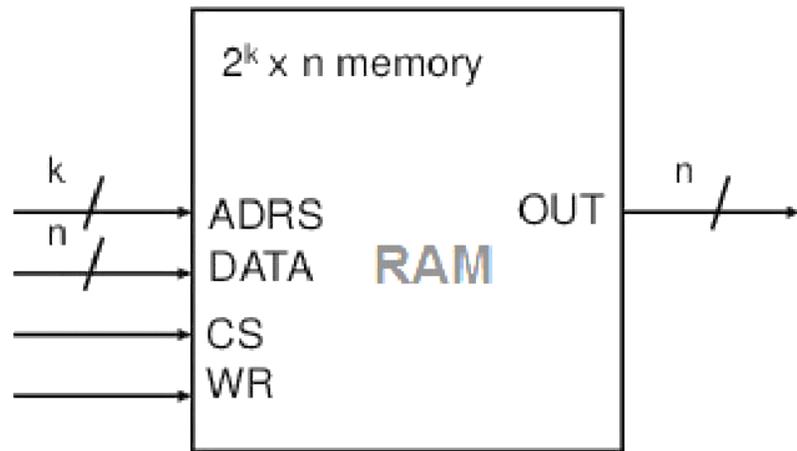
۲- حافظه فقط خواندنی (ROM)

حافظه RAM از نقطه نظر نگه داری اطلاعات دو نوع است:

۱- ایستا (Static): تا هنگامیکه کامپیوتر روشن باشد اطلاعات آن از بین نمی رود

۲- پویا (Dynamic): به مرور زمان اطلاعات آن از بین می رود. لذا بصورت دوره ای

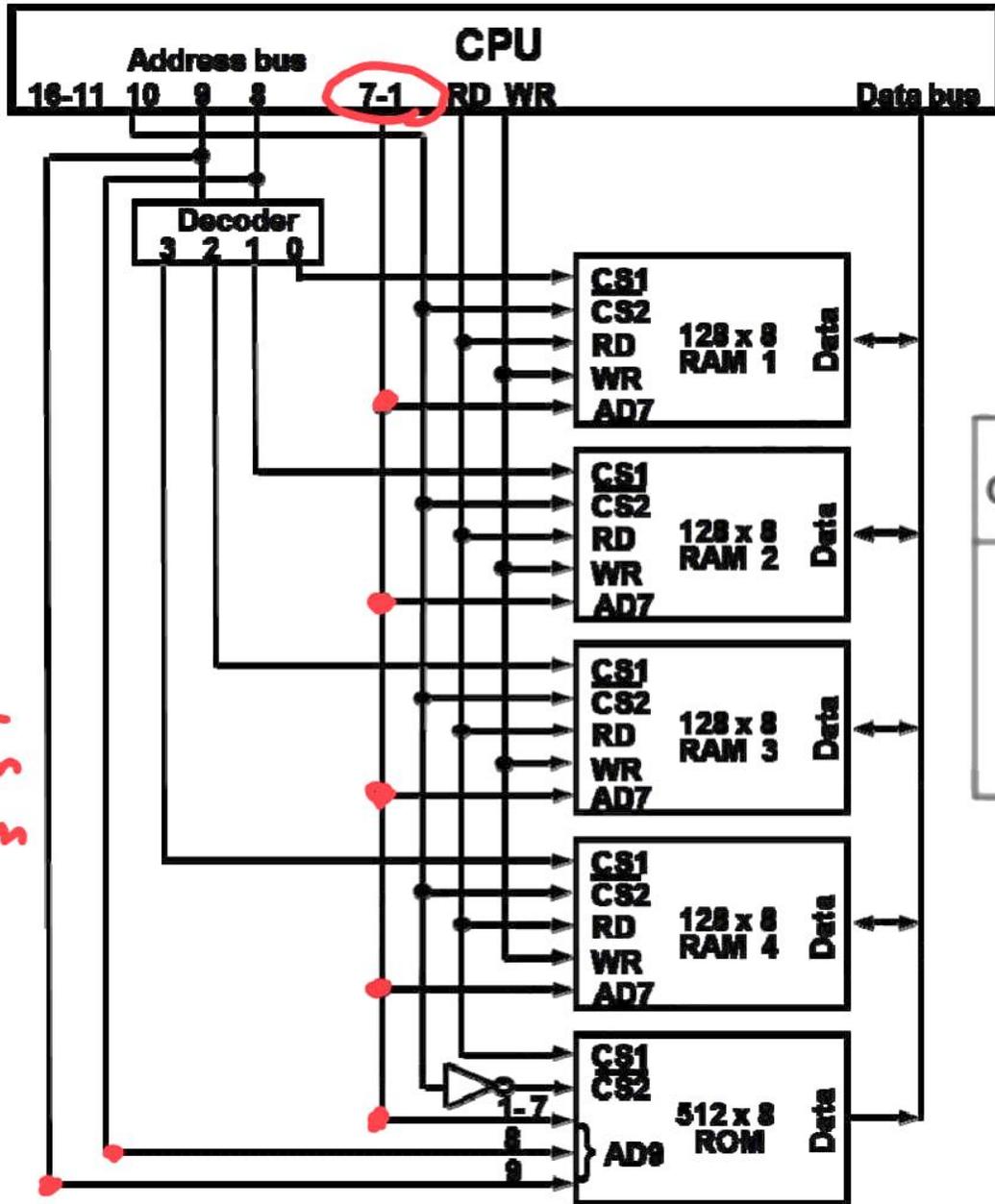
تازه سازی شود.

CS	WR	Memory operation
0	x	None
1	0	Read selected word
1	1	Write selected word

98
 00
 01
 10
 11

 10
 0 Ram
 1 ROM

$128 = 2^7$
 $512 = 2^9$

... 01
 ... 01

Component	Hexa address	Address bus										
		10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
RAM 1	0000 - 007F	0	0	0	x	x	x	x	x	x	x	x
RAM 2	0080 - 00FF	0	0	1	x	x	x	x	x	x	x	x
RAM 3	0100 - 017F	0	1	0	x	x	x	x	x	x	x	x
RAM 4	0180 - 01FF	0	1	1	x	x	x	x	x	x	x	x
ROM	0200 - 03FF	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

... 010

(برگ، برگ کردن حافظه) Memory Inter Leaving

برای جبران کندی حافظه، (زمان دستیابی به آدرس های مختلف) از روش برگ، برگ کردن حافظه استفاده می شود. یعنی با قرار گیری یک آدرس خاص روی گذرگاه بسته نوع مکانیسم، دسترسی به آدرس های مختلف امکانپذیر می شود. دو روش برای اینکار وجود دارد:

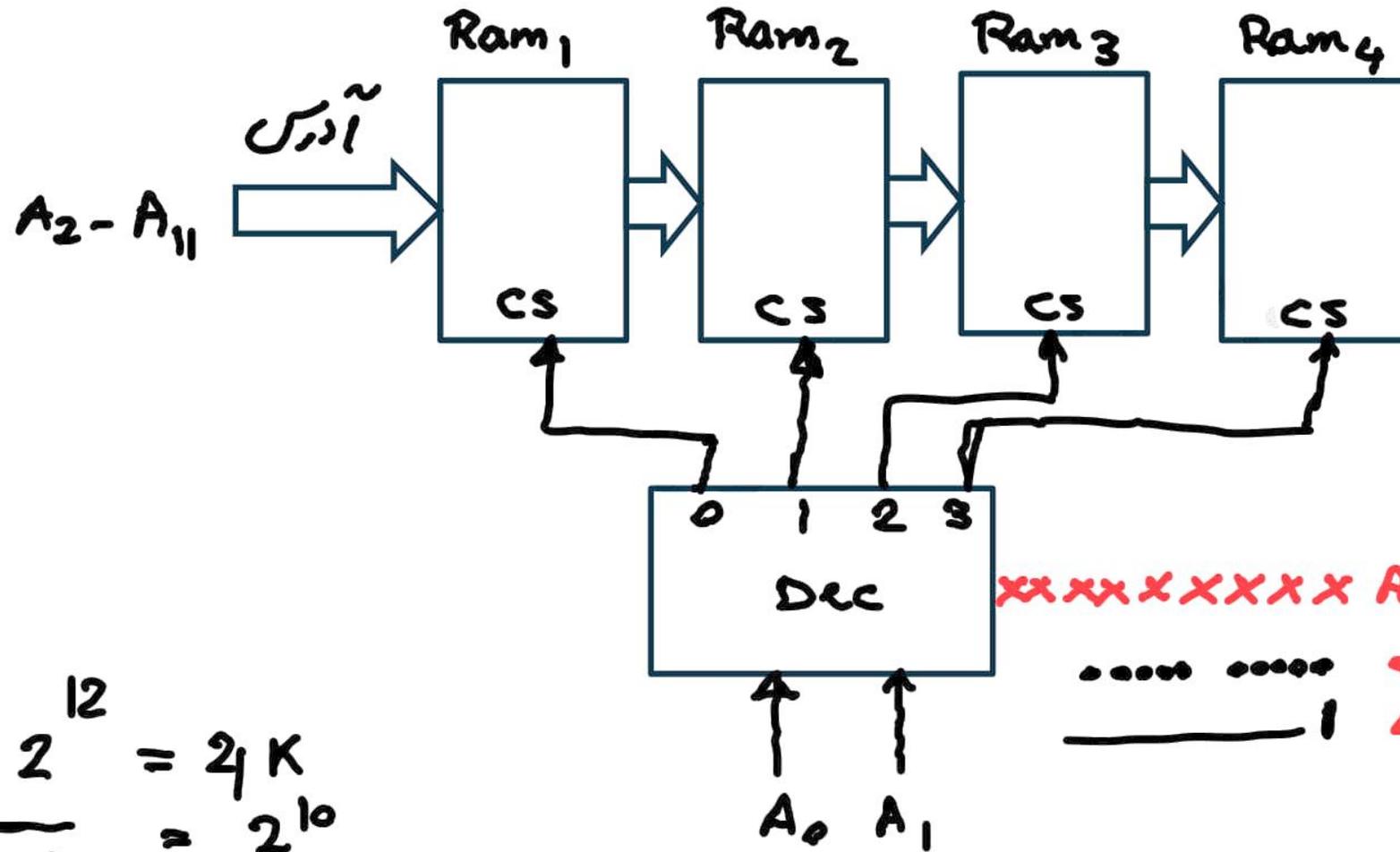
۱- **High-Order**: بیت های بالای گذرگاه آدرس بعنوان انتخاب تراشه های برگ انتخاب

می شوند. آدرس های متوالی در یک برگ قرار می گیرند.

۲- **Low-Order**: بیت های پایین گذرگاه آدرس بعنوان انتخاب تراشه های برگ انتخاب

می شوند. آدرس های متوالی در برگ های مختلف قرار می گیرند.

Low-order آدرس

$$\frac{2^{12}}{2^2} = 2^4 K = 2^{10}$$

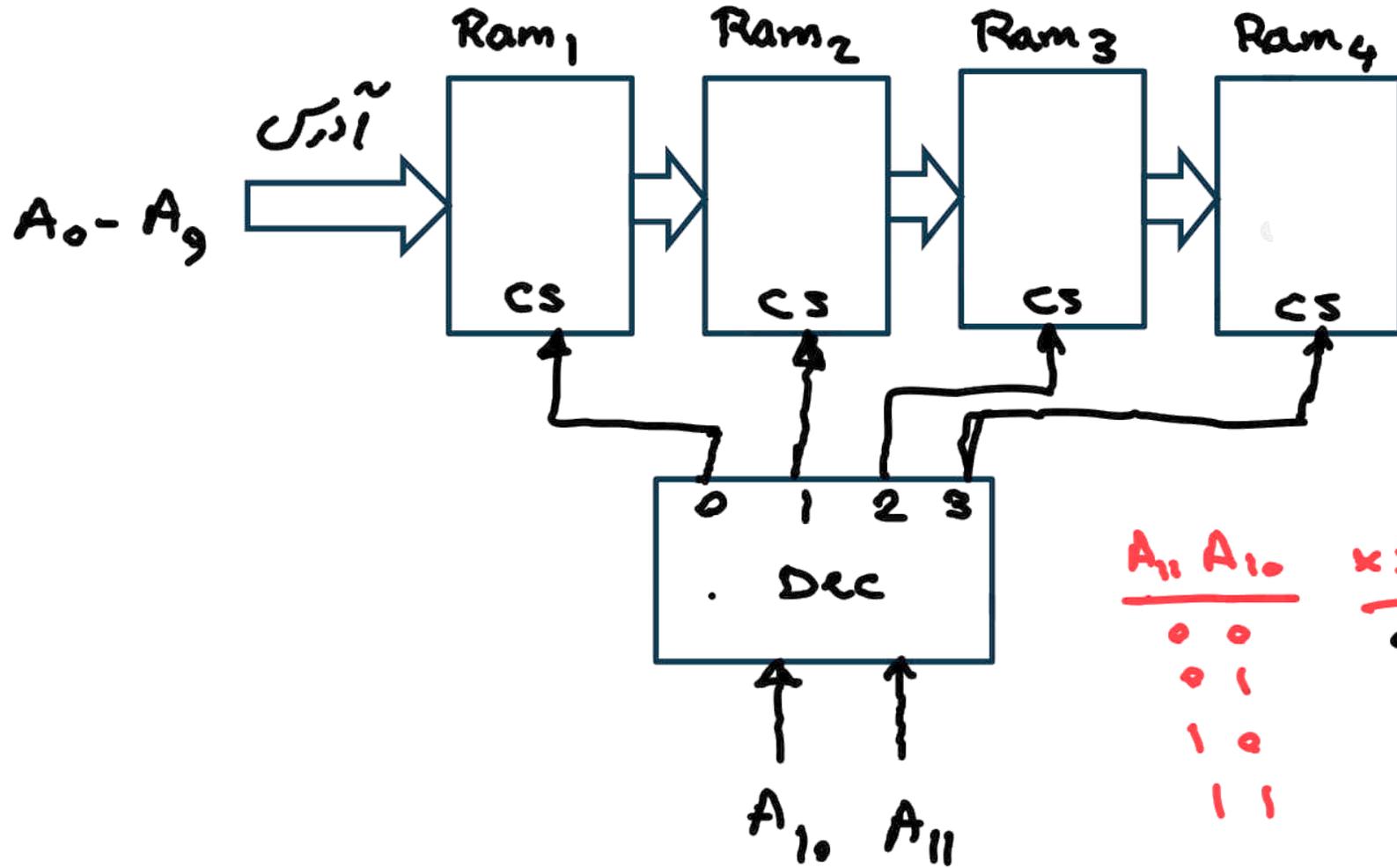
xxxxxxxxxxxx A₁, A₀

0	0
1	0
2	1
3	1

- 1 → 0, 4, 8
- 2 → 1, 5, 9
- 3 → 2, 6, 10
- 4 → 3, 7, 11

$$i + 4j$$

روش High-order

$$\begin{array}{r}
 \xrightarrow{1} 0 \\
 \xrightarrow{2} 1024 \\
 \xrightarrow{3} 2048 \\
 \xrightarrow{4} 2048 \\
 \quad + 1024 \\
 \hline
 3072
 \end{array}$$

■ مثال (۱): میخواهیم سرعت دسترسی به آدرس های متوالی حافظه با فاصله آدرسی 2 را افزایش

بدهیم. اگر حجم حافظه ۲۰۴۸ واحد آدرس پذیر باشد. اگر از ۸ برگ برای اینکار استفاده کنیم

کدام روش برای انتخاب تراشه های برگ مناسبتر است؟

الف- High-Order ب- Low-Order ج- بیت های A1 تا A3

۰ - 2 - 4 - 6 - 8 - ...

$$\frac{2048}{8} = \frac{2^{11}}{2^3} = 2^8$$

⊕ ۵ - 256 - 512 - 768 - 1024 - 1280 - 1536 - 1792

1 - 257 - 513 - ...

⊕ 2 - 258 - ...

0000 0000 xxx
 000 0000
 000
 001
 010
 011
 100
 101
 110
 111

T 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

 T 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23

T: تا خرید سترس کدر جا فقط

$\rightarrow \frac{T}{4}$

- - - - - xxx -
 0000
 0001
 0010
 0011
 0100
 0101
 0110
 0111

T 0 - 2 - 4 - 6 - 8 - 10 - 12 - 14

 16 - 18 - 20 - 22 - 24 - 26 - 28 - 30

$\rightarrow \frac{T}{5}$ (بهترین راهکار)

■ ■ مثال (۲): فرض کنید که یک آرایه 8×8 در حافظه به ترتیب سطر بار شده است، کدامیک از سازمان

های حافظه سریعترین دسترسی به سومین ستون آرایه را ممکن می سازد؟ حجم حافظه 2^{16} کلمه است که متشکل از ۸ پیمانه حافظه 2^{13} کلمه ای است

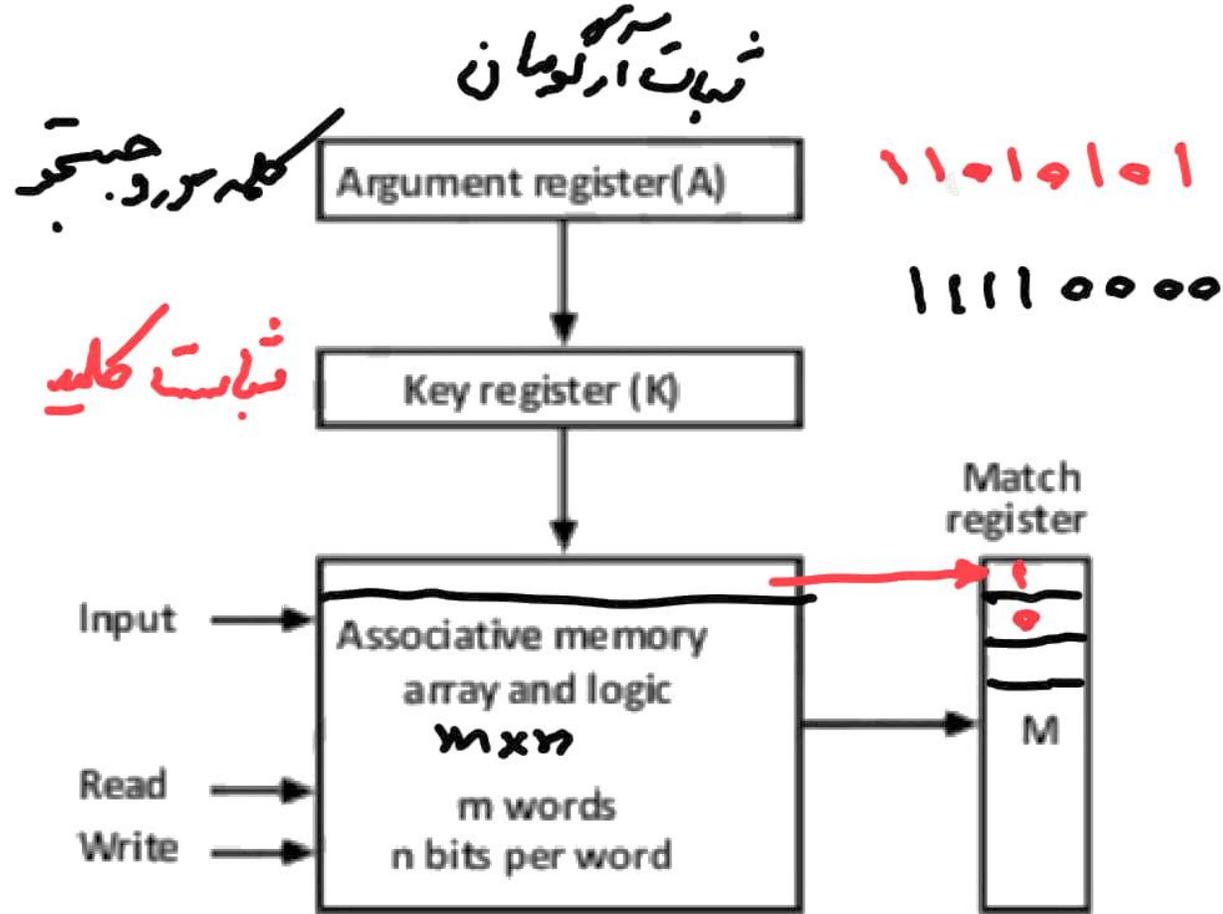
۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
		۱۸					
		۲۶					
		۳۴					
		۴۲					
		۵۰					
		۵۸					

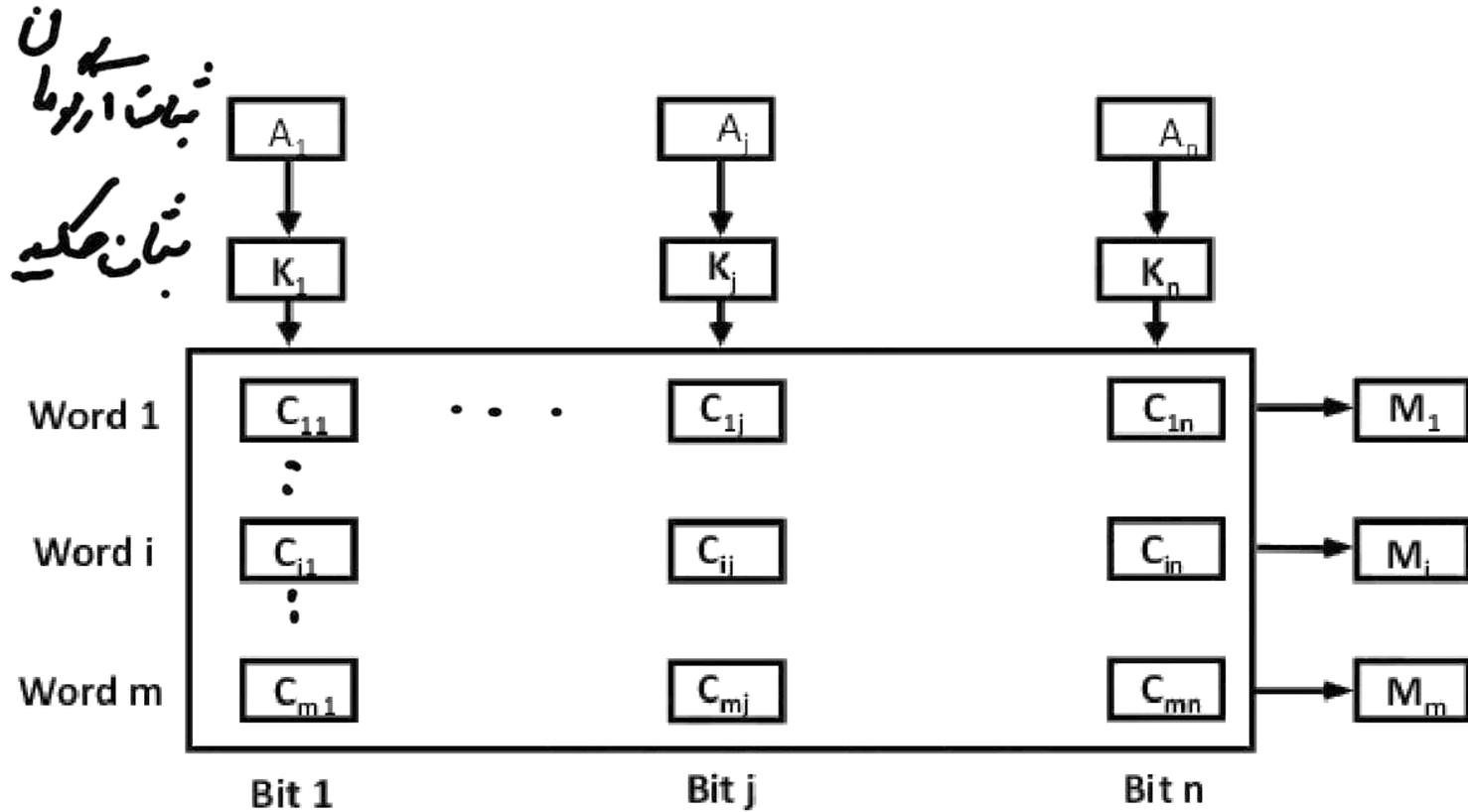
CAM

(حافظه تداعیگر)

Associative Memory

(تطبيق كلمة در حافظه)

$$A = \underline{1} \underline{0} \underline{1} \underline{1} \underline{0} \underline{0}$$

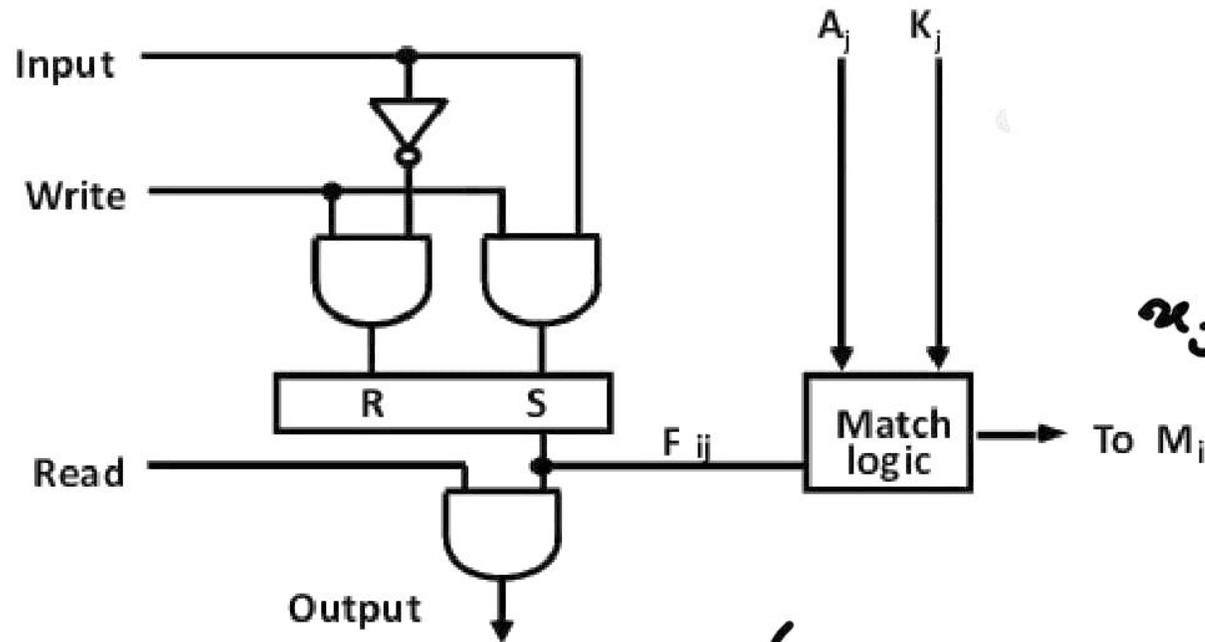
$$K = 0 \underline{1} \underline{1} \underline{0} \underline{0} \underline{1}$$

$$0 \underline{0} \underline{1} \underline{0} \underline{0} \underline{1} \quad M_1 = 0$$

$$0 \underline{0} \underline{1} \underline{0} \underline{1} \underline{0} \quad M_2 = 1$$

$$1 \underline{0} \underline{0} \underline{1} \underline{1} \underline{0} \quad M_3 = 0$$

(ساختمان داخلی هر سلول از
کلمه حافظه)

انطباق

$$A_j = F_{ij}$$

$$\alpha_j = (A_j \oplus F_{ij})'$$

$\rightarrow \alpha_j = A_j F_{ij} + A_j' F_{ij}'$

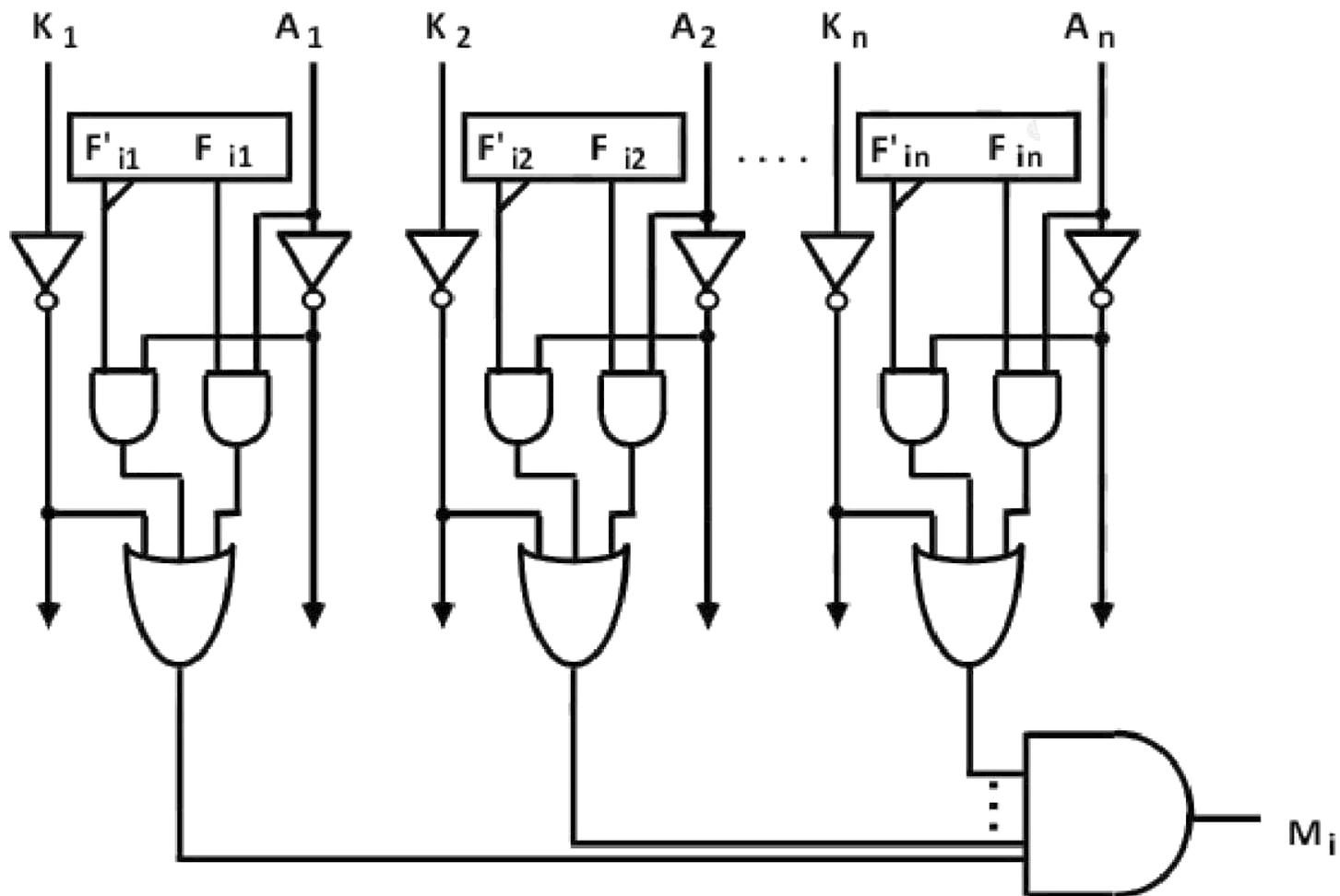
انطباق
 $\rightarrow \alpha_j = 1, j = 1:n$

$M_i = 1 \rightarrow M_i = \alpha_1 \alpha_2 \alpha_3 \dots \alpha_n$

$$\begin{cases} 1 & k_j = 0 \\ x_j & k_j = 1 \end{cases} \rightarrow x_j + k'_j \quad \pi$$

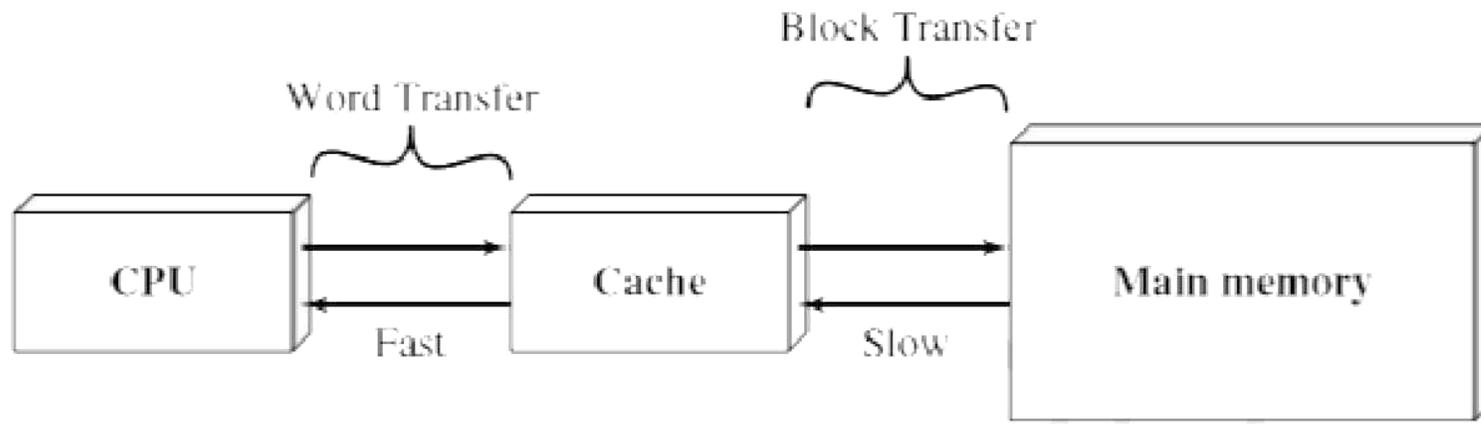
$$M_i = \bigwedge_{j=1}^n (x_j + k'_j) \rightarrow M_i = \bigwedge_{j=1}^n (A_j k_{ij} + A'_j k'_{ij} + k'_j)$$

(مدار انطباق برای تست یک
کلمه)

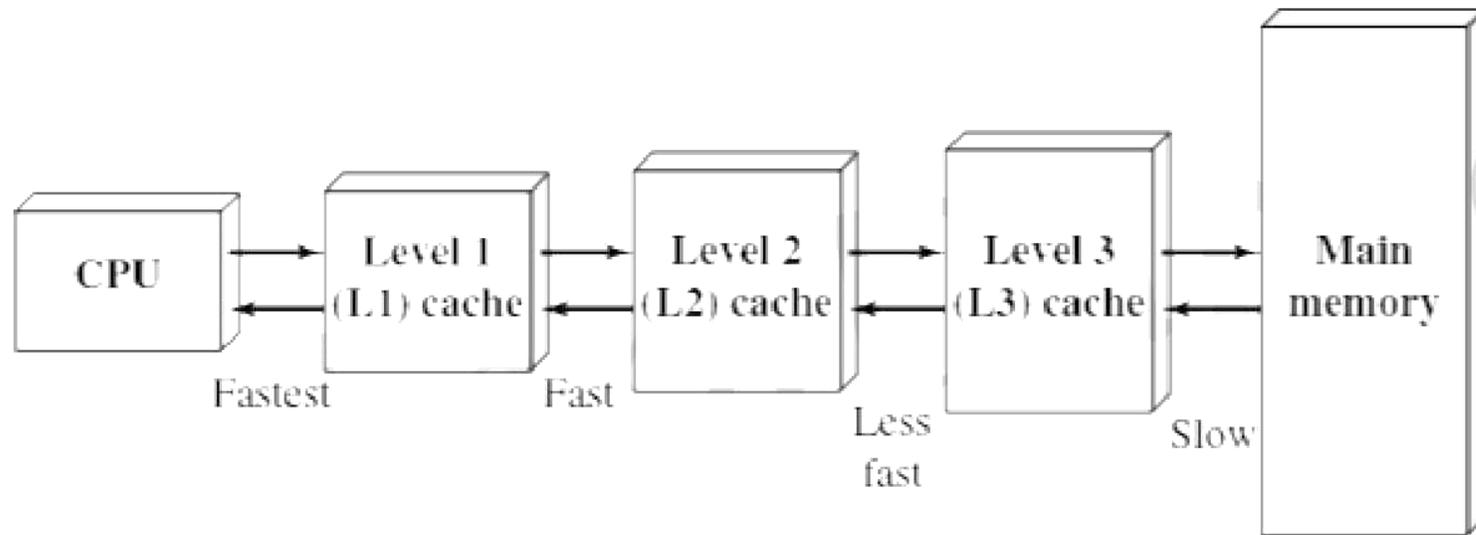

(حافظه کش)

- ❖ برای داشتن یک حافظه سریع، که بتواند خلا عدم هماهنگی بین سرعت پردازنده و حافظه اصلی را حل کند از کش (حافظه نهان) استفاده می شود. که بین پردازنده و حافظه اصلی قرار می گیرد.
- ❖ هنگامی پردازنده، یک آدرس روی گذرگاه قرار می دهد ابتدا به حافظه کش مراجعه می کند و در صورت نبود داده، به حافظه اصلی مراجعه می کند.

(a) Single cache

(b) Three-level cache organization

(محلی بودن مراجعات) Locality Reference

- ❖ محلی بودن مراجعات یعنی اینکه هنگام اجرای یک برنامه، آدرس های تولید شده مکررا به یک یا چند ناحیه محلی از مراجعه می کنند. **بعنوان مثال خواندن داده های یک آرایه که بصورت پشت سر هم در حافظه ذخیره شده اند.**
- ❖ لذا با پیش بینی این موضوع میتوان آن بخش از برنامه را تحت یک بلوک به حافظه نهان منتقل کرد تا در مراجعات بعدی سرعت دسترسی بیشتر باشد.

(انواع محلیت های ارجاعی)

- ❖ **محلیت زمانی (Temporal locality):** اگر به یک مکان از حافظه مراجعه شود امکان دارد به زودی دوباره به آن رجوع شود.
- ❖ **محلیت مکانی (Spatial locality):** اگر به یک مکان از حافظه رجوع شود به احتمال زیاد به زودی به مکان های مجاور آن رجوع می شود.

❖ **برخورد (Hit):** هرگاه پردازنده به حافظه کش مراجعه کند و کلمه مورد نظر در کش باشد برخورد نرخ می دهد.

❖ **فقدان-باخت (Miss):** اگر کلمه مورد نظر پردازنده در کش حاضر نباشد میگوییم فقدان رخ داده است

❖ **نرخ برخورد (Hit Ratio):** تعداد برخوردها در مراجعات تقسیم بر کل مراجعات به کش

$$h = \frac{\text{تعداد برخوردها}}{\text{تعداد کل مراجعات}}$$

(متوسط زمان دسترسی به سیستم حافظه هنگام خواندن)

❖ اگر دسترسی پردازنده به حافظه ها بصورت سریال باشد:

$$t_a = ht_{Cache} + (1 - h)(t_{Cache} + t_{Main}) = t_{Cache} + (1 - h)t_{Main}$$

❖ اگر دسترسی بصورت سریال نباشد:

$$t_a = ht_{Cache} + (1 - h)t_{Main}$$

❖ هنگام انتقال یک داده از حافظه اصلی به حافظه کش باید یک فرآیند برای پیدا نمودن مکان کلمه در حافظه کش داشته باشیم، به این فرآیند نگاشت (Mapping) گفته می شود.
سه روش نگاشت بر حسب سازمان حافظه کش وجود دارد:

۱- نگاشت تداعیگر (انجمنی) (Associative Mapping)

۲- نگاشت مستقیم (Direct Mapping)

۳- نگاشت تداعیگر مجموعه ای (Set Associative Mapping)

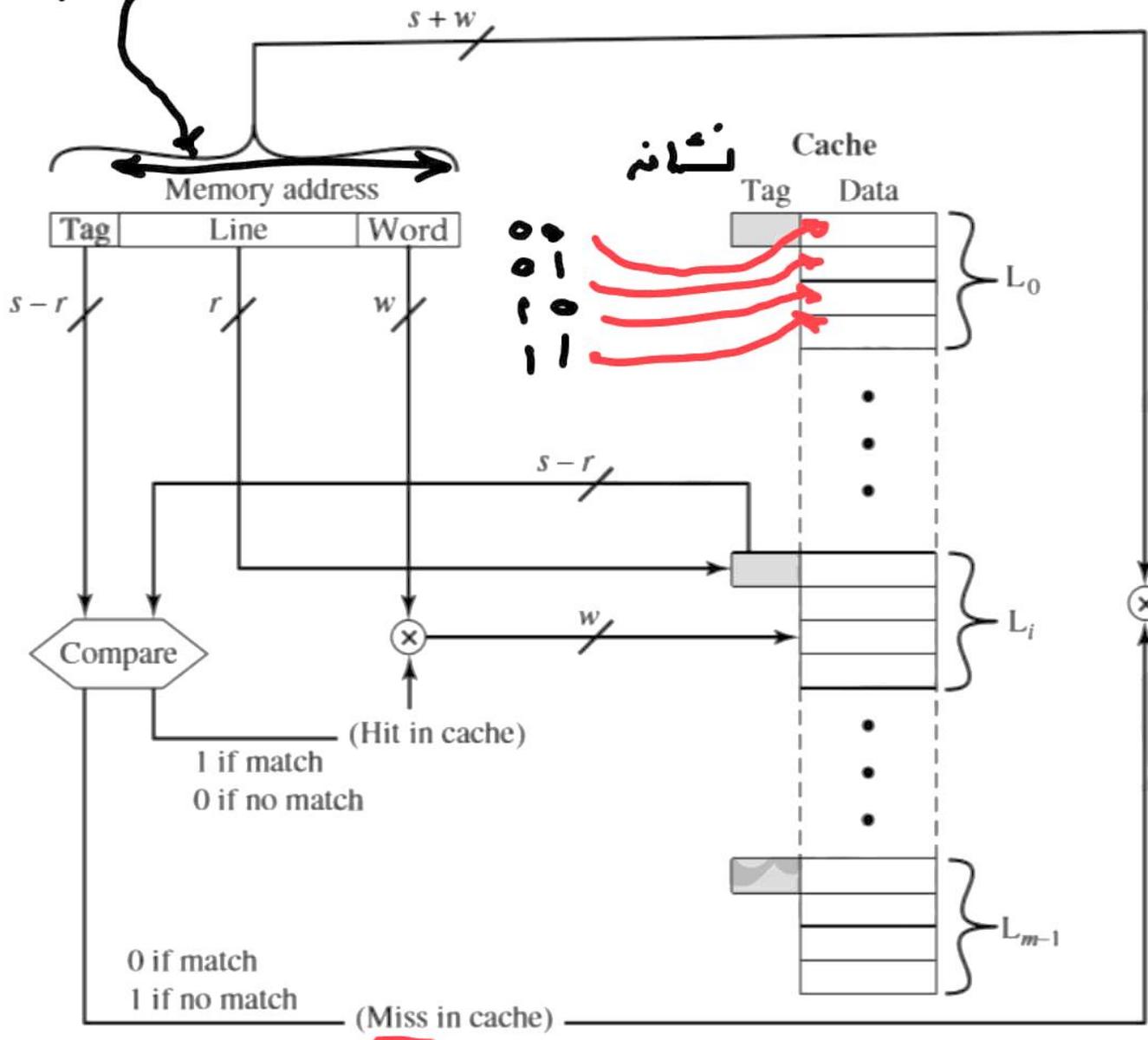
نگاشت مستقیم (Direct Mapping)

❖ ساده ترین روش نگاشت می باشد. در این روش هر بلوک از حافظه اصلی فقط و فقط به یک مکان مشخص از حافظه کش نگاشت می شود.

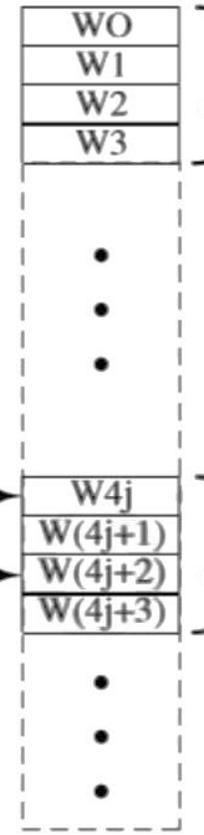
(تعداد بلوکهای کش) modulo (آدرس بلوک در حافظه اصلی) = آدرس مربوط به بلوک در حافظه کش

Cache line	Main memory blocks assigned
0	$0, m, 2m, \dots, 2^s - m$
1	$1, m + 1, 2m + 1, \dots, 2^s - m + 1$
\vdots	\vdots
$m - 1$	$m - 1, 2m - 1, 3m - 1, \dots, 2^s - 1$

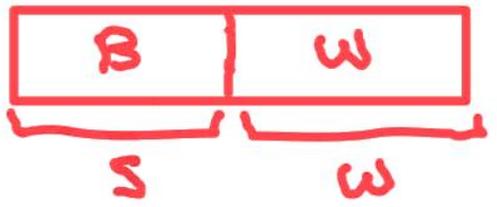
شخص Tag | Index

Main memory

مکمل بلوک

(بعنوان مثال)

در یک حافظه کش با ۳۲ بلوک و ۲۵۶ کلمه، اگر حجم حافظه اصلی ۲۰۴۸ کلمه باشد آنگاه تعداد بیت های Tag، Index، word و Block(Line) بصورت زیر است:

Tag

Index

$$\text{Tag} + \text{Index} = 11$$

$$\text{Index} = 8$$

$$\text{Tag} = 3$$

$$\text{Block} = 5$$

$$\text{Word} = 3$$

$$2048 = 2 \times 1024 = 2^{11}$$

$$256 = 2^8$$

$$32 = 2^5$$

■ ■ مثال (۳): اگر یک حافظه کش دارای ۶۴ بلوک و اندازه هر بلوک ۳۲ بایت باشد، نگاه شماره بلوک مربوط به بایت ۷۰۰ و آدرس ۷۰۰ را بیابید (روش نگاهت مستقیم)

$$\left\lfloor \frac{700}{32} \right\rfloor = 21$$

$$21 \cdot 64 = 1344$$

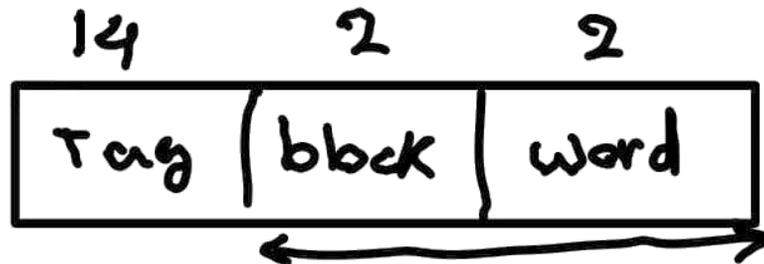
$$\begin{cases} 700 \cdot 256 = 179200 \\ 179200 \cdot 64 = 11468800 \end{cases}$$

$$, \quad 700 \cdot 64 = 44800$$

■ ■ مثال (۴): یک حافظه اصلی دارای ۲۵۶ کیلو کلمه و یک حافظه کش به بزرگی ۴ بلوک ۴ کلمه ای موجود است، اگر از روش نگاشت مستقیم (Direct Mapping) استفاده شود آنگاه با فرض خالی بودن کش، نرخ برخورد (Hit Rate) در انتهای صدور آدرس های زیر از طرف پردازنده را بیابید.

AA, 101, A8, 103, B0 Hex

$16 \text{ کلمه} = 16 \text{ باینری} \rightarrow \text{Index} = 4 \text{ bit}$
 $256 \times 2^{10} = 256 \times 1024 \rightarrow \text{آدرس حافظه} = 18 \text{ bit}$

AA: A 10 10 → B₂W₂: A8, A9, AA, AB : miss
 101: 10 0001 → B₀W₁: 100, 101, 102, 103 : miss X
 A8: A 1000 → B₂W₀: hit
 103: 10 0011 → B₀W₃: Hit
 B0: B 0000 → B₀W₀: B0, B1, B2, B3 : miss

$$\text{Hit Rate} = \frac{\text{تعداد سرفورد}}{\text{تعداد کل مراجعات}} = \frac{2}{5} = 0.40$$

مثال (۵): در صورتی که دسترسی به حافظه نهان (Cache) از طریق نگاشت مستقیم به روش

مقابل باشد، مشخص کنید که حجم حافظه اصلی، حافظه نهان و محل استقرار آدرس $(000B\ 3A\ 4F)_H$

را بیابید.

21	7	4
Tag	Block	Word

$$\text{Index} = \text{Block} + \text{word}$$

حجم حافظه اصلی : $2^{(21+7+4)} = 2^{32} = 2^2 \times 2^{30} = 4\text{GB}$

حجمش : $2^7 \times 2^4 = 2^{11} = 2\text{KB}$

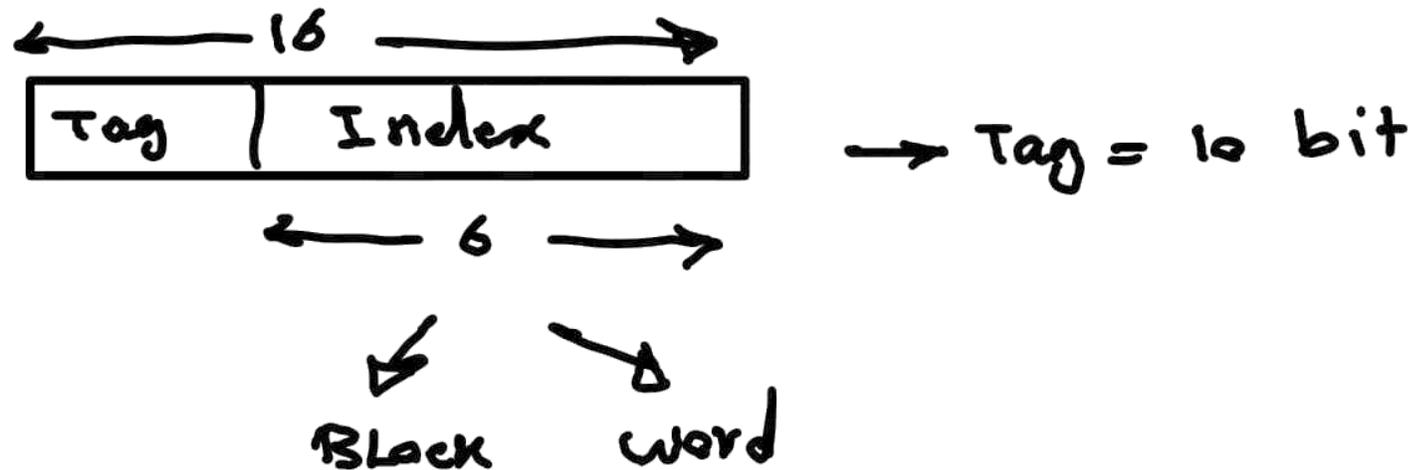
$000B\ 3A\ 4F$: $\underbrace{1010\ 0100}_{B} \quad \underbrace{1111}_w$ B₃₆
w₁₅

■ ■ مثال (۶): یک کامپیوتر دارای واحد حافظه با ابعاد ۶۴ کیلو کلمه که یک کیلو برابر بلوک های کش

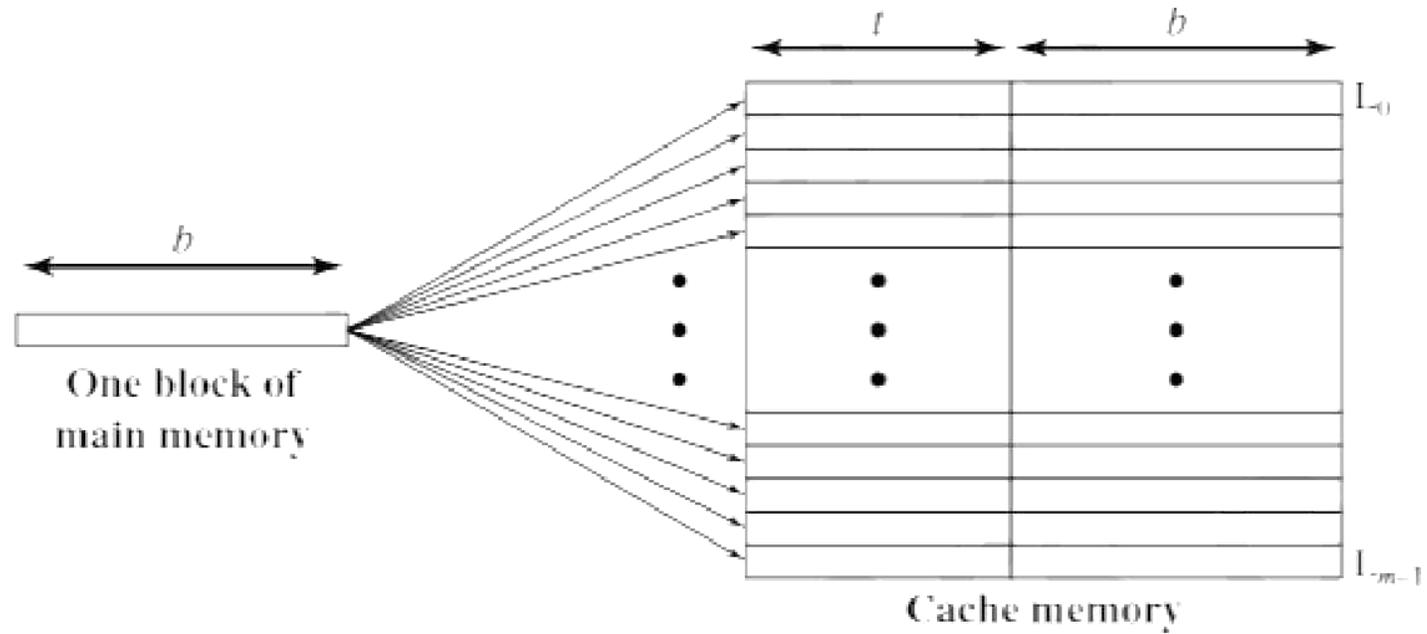
بلوک دارد. در روش نگاشت مستقیم تعداد بیت های فیلدهای Tag و Index را بیابید.

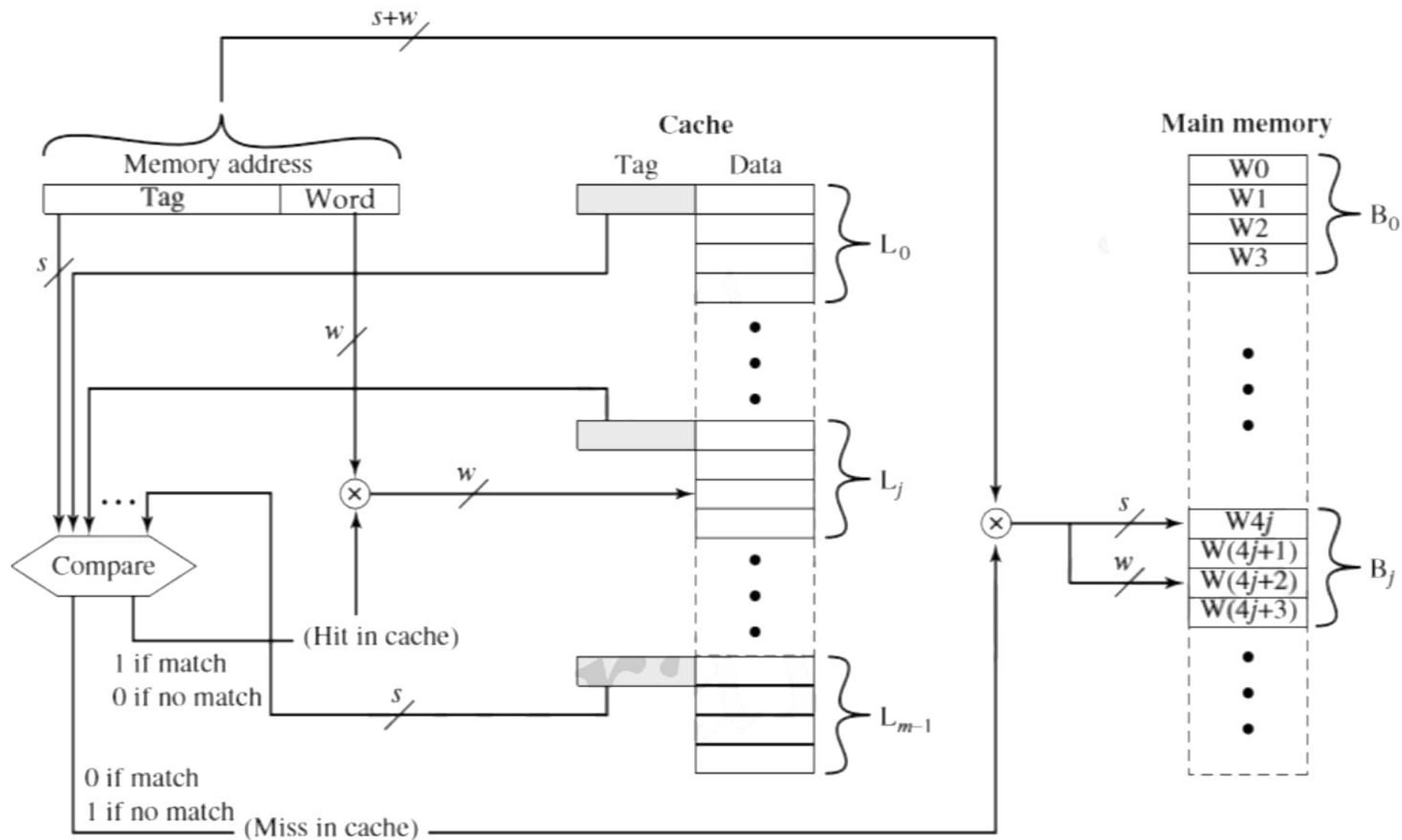
$$\text{حجم حافظه اصلی} : 2^6 \times 1024 = 2^{16}$$

$$\text{حجم حافظه کش} : 2^6 = 64 \rightarrow \text{Index} = 6 \text{ bit}$$

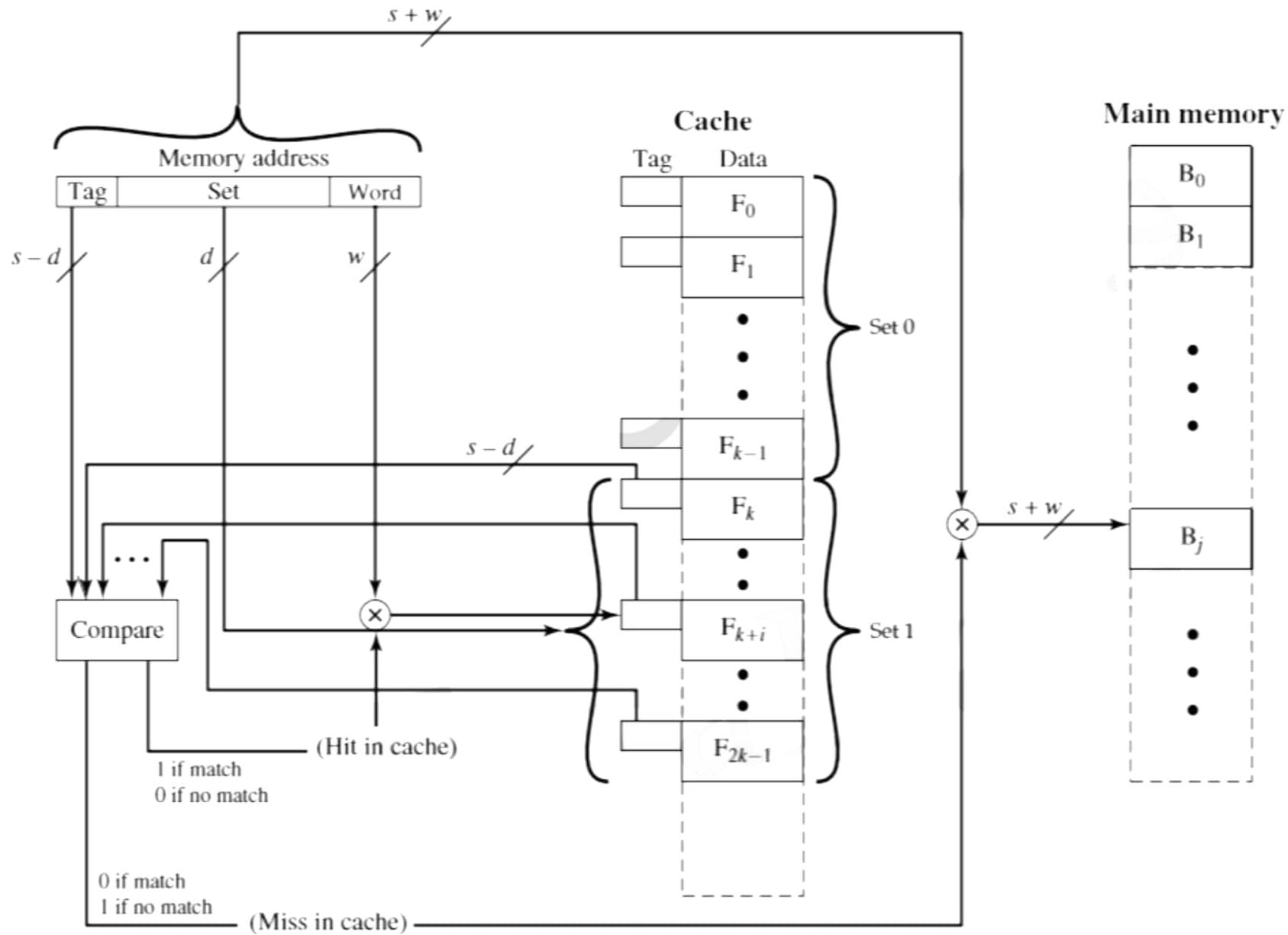
نگاشت تداعیگر (انجمنی) (Associative Mapping)

نگاشت تداعیگر مجموعه ای (Set Associative Mapping)

❖ این نگاشت ترکیبی از نگاشت های انجمنی و مستقیم است. در واقع کش به مجموعه هایی مشتمل بر چندین بلوک که Tag خاص خود را دارند تقسیم می شود. و تمامی بلوک های یک مجموعه دارای آدرس یکسانی هستند. و هر بلوک در حافظه اصلی به یک مجموعه یکتا در حافظه کش نگاشته می شود. و بلوک را میتوان در هر عنصر از مجموعه مورد نظرش قرار داد.

(بعنوان مثال)

یک حافظه اصلی با ۲۰۴۸ کلمه داریم. و حافظه کش 2-way set associative داریم که دارای ۶۴ واحد آدرس پذیر است. تعداد بیت های Tag، Set، Word بصورت زیر است:

	6	1
Tag	Set	Word

$$64 = 2^6$$
$$2048 = 2^{11}$$

$$\text{Tag} + \text{Set} + \text{Word} = 11$$

$$\text{Set} = 6$$

$$\text{Word} = 1$$

$$\text{Tag} = 11 - 6 - 1 = 4$$

■ مثال (۷): یک حافظه نهان با نگاشت مجموعه انجمنی ۱۶ راهه و قالب آدرس ارسالی از CPU به شکل زیر موجود است. تعداد مجموعه ها و بلوک های موجود در حافظه نهان و نیز حجم حافظه نهان در صورتیکه هر کلمه ۸ بیت باشد، را بیابید.

$$\text{Set} = 8 \rightarrow 2^{\text{Set}} = 256 \text{ مجموعه}$$

$$256 \times 16 = 2^8 \times 2^4 = 2^{12} \text{ تعداد بلوک}$$

$$\begin{aligned} \text{Tag} &= 20 \\ \text{Word} &= 4 \rightarrow 2^4 = 16 \text{ کلمه در هر بلوک} \end{aligned}$$

16 x 8

$$\text{داده های هر بلوک} = 20 + 16 \times 8$$

$$\text{set داده ها} = 16 (20 + 16 \times 8)$$

$$\text{cache داده} = 256 [16 (20 + 16 \times 8)]$$

■ ■ مثال (۸): در صورت اجرای قطعه کد زیر در یک کامپیوتر با کش ۱۲۸ بایتی ۴ راهه، اگر هر بلوک این کش ۴ کلمه ۸ بیتی باشد با فرض خالی بودن کش. زمان دسترسی ۹۹ نانو ثانیه برای حافظه اصلی و زمان دسترسی ۱۰ نانو ثانیه برای کش، زمان موثر دسترسی به آدرس ها را بیابید.

هر داده Type ۱ بایت حافظه اشغال می کند و الگوریتم جایگزینی FIFO است. همچنین آرایه بصورت Row-major ذخیره شده است.

```
A:array[0..2,0..2] of Type
For I=0 to 2
  For J=0 to 2
    A[J,I]=0
```

هر بلوک : 4 Byte

Set هر : 16 Byte

$$\text{Set تعداد} = \frac{128}{16} = \frac{2^7}{2^4} = 2^3$$

$$\rightarrow \text{Set} = 3$$

$$\text{word} = 2$$

0 1 2
3 4 5
6 7 8

— 00000 : S_0, W_0 : 0,1,2,3 : miss
 00011 : S_0, W_3 : Hit
 00110 : S_1, W_2 : 4,5,6,7 : miss
 00001 : S_0, W_1 : hit
 00100 : S_1, W_0 : Hit
 00111 : S_1, W_3 : Hit
 00010 : S_0, W_2 : Hit
 00101 : S_1, W_1 : Hit
 01000 : S_2, W_0 : miss

$$\text{Hit Rate} = \frac{6}{9} = \frac{2}{3}$$

$$t_a = t_c + (1-h)t_m = 10 + \frac{1}{3}(99) = 43 \text{ ns}$$

■ ■ مثال (۹): سه نوع پیکربندی برای حافظه نهان ۶۴ کیلوبایتی با مشخصات زیر طراحی شده است. این حافظه نهان قرار است که به یک پردازنده ۸ بیتی با گذرگاه آدرس ۳۲ بیتی متصل شود. تعداد کل بیت های Tag استفاده شده در سه نوع حافظه نهان را بیابید.

Type (C)	Type(B)	Type(A)
Fully associative	8-way set associative	Direct-mapped
16-byte block size	32-byte block size	64-byte block size
Hit ratio:99.8%	Hit Ratio:99.5%	Hit Ratio:98%

نقشه تقسیم : Type (A) -

تعداد بلوک : $\frac{64 \times 1024}{64} = 1024 \rightarrow \text{Block} = 10 \text{ bit}$

8 bit \rightarrow 1 byte \rightarrow در هر بایت 64 کلمه قرار می‌گیرد.

word = 6

$$\text{Tag} = 32 - 6 - 10 = 16 \Rightarrow 2^{16} \times 16 = 2^{14} \text{ bit}$$

Tag (B) : 8 set

تعداد بایتها : $\frac{64 \times 2^{10}}{32} = 2^{11}$

تعداد مجموعه‌ها : $\frac{2^{11}}{3} = 2^8 \rightarrow \text{set} = 8$

تعداد کلمات در هر بایت : $\frac{32 \text{ byte}}{1 \text{ byte}} = 32 \rightarrow \text{word} = 5$

$\text{Tag size} \Rightarrow 2^{11} \times 19 \rightarrow \text{Tag} = 32 - 13 = 19$

Tag	ward
-----	------

$$\text{تعداد سلولها} : \frac{64 \times 2^{10}}{16} = \frac{2^{16}}{2^4} = 2^{12}$$

$$\sqrt[16]{16} : \frac{16 \text{ byte}}{1 \text{ byte}} = 2^4$$

$$\rightarrow \text{ward} = 4$$
$$\& \text{Tag} \Rightarrow 28 \times 2^{12}$$

$$\text{Tag} = 32 - 4 = 28$$

■ مثال (۱۰): تعداد کلمات حافظه اصلی در یک سیستم به اندازه دو کیلو برابر حافظه نهان انجمنی

k-way set است. اگر تعداد مجموعه های حافظه نهان ۱۲۸ باشد. در صورتیکه تعداد بیت های فیلد

Tag برابر ۱۵ باشد، مقدار k را بیابید.

$$128 = 2^7 \rightarrow \text{Set} = 7$$

اندازه حافظه اصلی = $2 \times 2^{10} \times$ اندازه حافظه نهان

تعداد کلمات در هر سطر \times تعداد سطر \times تعداد مجموعه های حافظه نهان

$$r = \log^k \rightarrow k = 2^r$$

$$\Rightarrow \text{حافظه اصلی} = 2^{11} \times 2^7 \times \frac{k}{2^r} \times 2^w$$

$$\text{حافظه اصلی} = 2^{18+r+w}$$

$$18 + r + \cancel{w} = \text{Tag} + \underset{8}{\text{set}} + \cancel{\text{word}}$$

$$\Rightarrow 11 + r = \text{Tag}$$

$$\text{Tag} = 15 \rightarrow 11 + r = 15 \rightarrow r = 4, \quad K = 2^4 = 16$$

(روش های جایگزینی در حافظه کش)

سه روش برای جایگزینی بلوک در کش وجود دارد:

LRU(Least Recently Used)–۱

FIFO(First In First Out)–۲

LFU(Least Frequently Used) –۳

(روش های نوشتن در حافظه کش)

دو روش برای نوشتن در حافظه کش وجود دارد:

۱- رویه کامل نویسی (Write-through)

۲- روش پس نویسی (write-back)

رویه کامل نویسی (Write-through)

- ❖ در این روش هر نوشتن در کش در حافظه اصلی نیز اعمال می شود.
- ❖ در این حالت داده موجود در حافظه اصلی همواره معتبر است.
- ❖ عمده ترین مشکل این روش ایجاد ترافیک بر روی حافظه اصلی می باشد.

روش پس نویسی (write-back)

- ❖ در این روش تا زمانیکه داده در کش باشد، نوشتن ها فقط در کش اتفاق می افتد
- ❖ برای هر بلاک در کش یک بیت تحت **dirty bit** یا **used bit** وجود دارد.
- ❖ هنگام جایگزینی یک بلوک در کش با توجه به **dirty bit** در صورتیکه تغییر کرده باشد در حافظه اصلی نوشته می شود.
- ❖ مشکل این روش نامعتبر بودن بخشی از حافظه اصلی است که در کش تغییر کرده است.

حافظه مجازی (Virtual Memory)

- ❖ هنگامیکه برنامه اجرایی حجم بیشتری نسبت به گنجایش حافظه اصلی داشته باشد آنگاه جای کافی برای بارگذاری تمامی برنامه وجود ندارد. لذا باید برنامه به بخش هایی تقسیم می شود تا بتواند اجرا شود برای این کار از تکنیک حافظه مجازی استفاده می شود.
- ❖ مهم ترین انگیزه برای ایجاد حافظه مجازی، رفع محدودیت گنجایش حافظه اصلی و به اشتراک گذاری حافظه اصلی بین برنامه ها می باشد

آدرس مجازی (منطقی): آدرسی که توسط برنامه نویس مورد استفاده قرار می گیرد.

آدرس فیزیکی: آدرس در حافظه اصلی (آدرس واقعی) را آدرس فیزیکی گویند.

صفحه (Page): در مکانیسم صفحه بندی، حافظه مجازی مربوط به هر برنامه به تکه های کوچک با اندازه

ثابت و یکسان تقسیم می شوند که به هر تکه، صفحه (Page) گویند.

بلوک (قاب صفحه): حافظه اصلی به تکه هایی برابر با اندازه صفحه تقسیم می شود که به هر تکه

بلوک (قاب صفحه) می گویند.

صفحه 0
صفحه 1
صفحه 2
صفحه 3
صفحه 4
صفحه 5
صفحه 6
صفحه 7

بلاک 0
بلاک 1
بلاک 2
بلاک 3

پ #

شماره صفحه

اندازه صفحه

0 0 1 | 1 0 0 0 0 0 0 1 0 1

آدرس مجازی

000	00	1
001	11	1
010	-	0
011	-	0
100	-	0
101	-	0
110	01	1
111	10	1

$4K = 2^{12}$

1 1 | 1 0 0 0 0 0 0 0 1 0 1

آدرس فیزیکی

B ₀
B ₁
B ₂
B ₃

11 1

استفاده از حافظه انجمنی

P#

0 0 1 | 1 0 0 0 | 0 0 1 0 1

1 1 1 0 0

P#	B#
000	00
001	11
110	01
111	10

001 | 11

آدرس فیزیکی

1 1 | 1 0 0 0 | 0 0 0 1 0 1

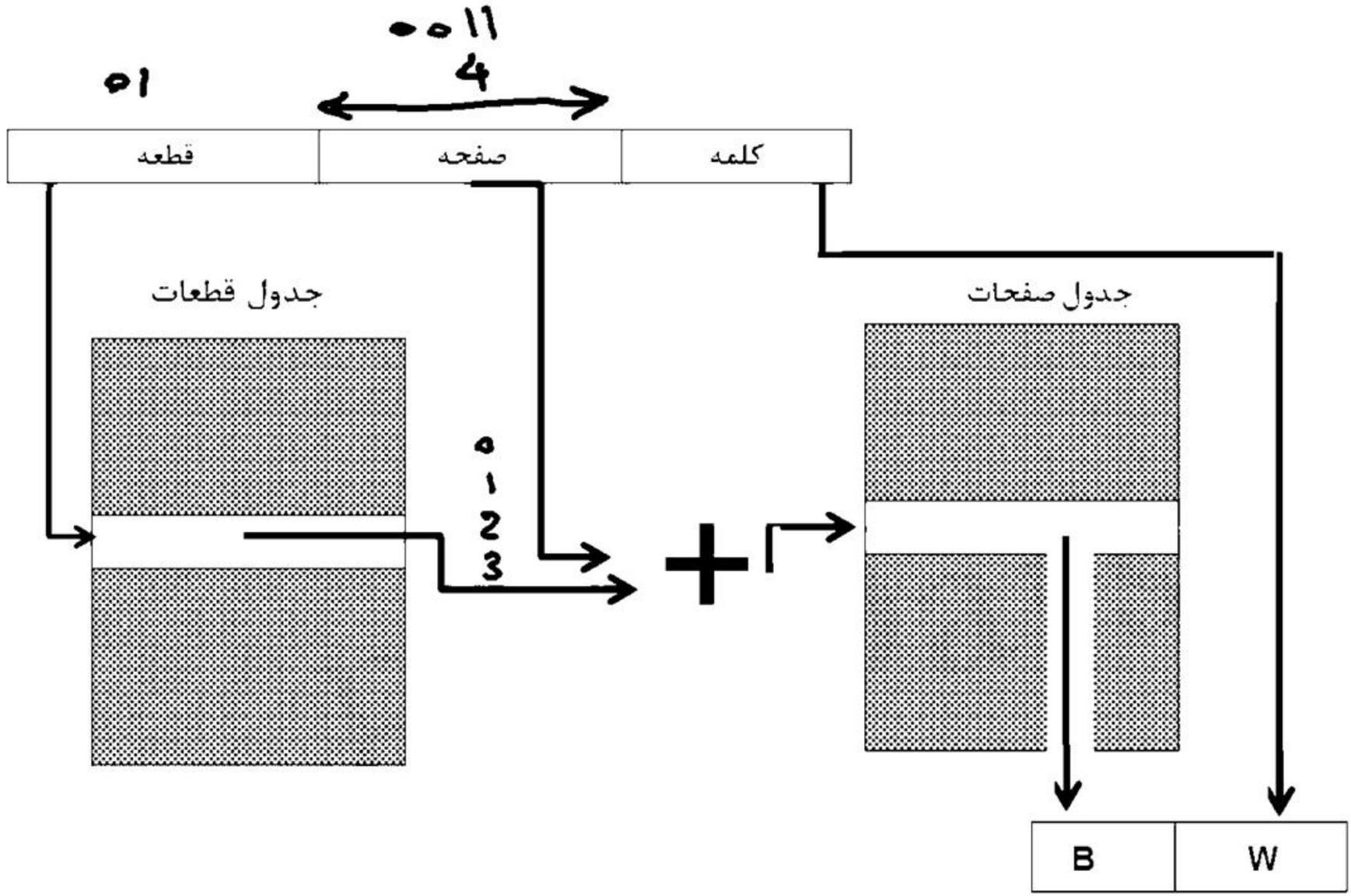
■ ■ مثال (۱۱): در یک سیستم حافظه مجازی، فضای آدرس دهی ۲۴ بیت و فضای حافظه در دسترس توسط ۱۹ بیت مشخص می شود در این سیستم هر صفحه ۸ کیلو کلمه است. تعداد صفحه و تعداد بلوک و اندازه هر صفحه چند بیت است؟

$$\text{تعداد صفحه} : \frac{2^{24}}{2^3 \times 2^{10}} = 2^{11} = 2K \text{ page}$$

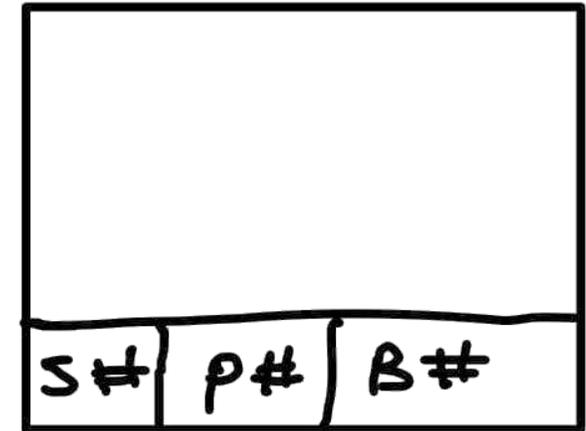
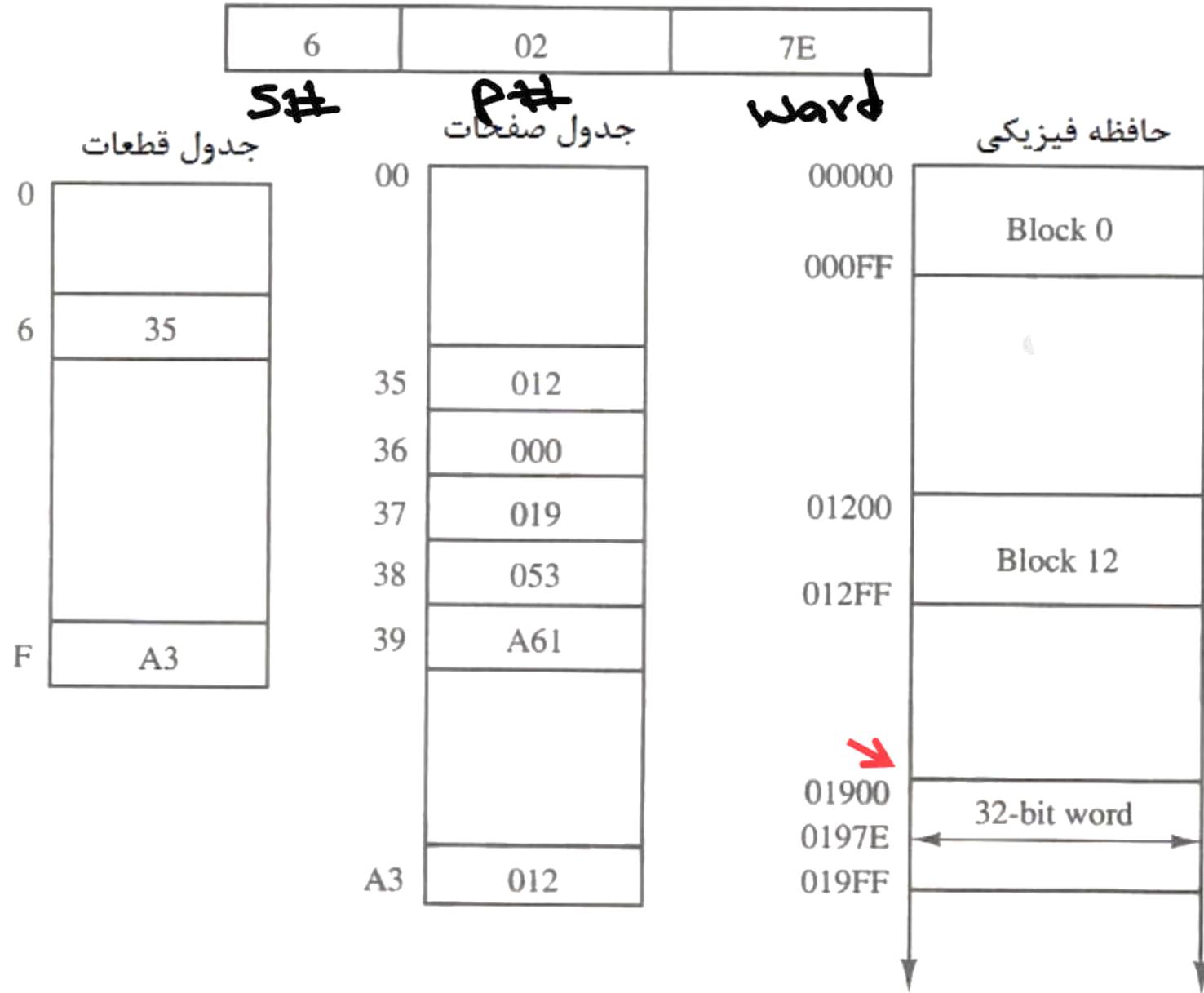
$$\text{تعداد بلوک} : \frac{2^{19}}{2^{13}} = 2^6 = 64 \text{ BLOCK}$$

$$\text{اندازه جدول جدول صفحه Ram} : (6 + 1) \times 2^{11} = 7 \times 2^{11}$$

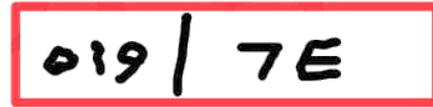
$$\text{اندازه جدول جدول (انجمنی)} : (6 + 11) \times 2^6 = 17 \times 2^6$$

آدرس فیزیکی

TLB

B W

■ ■ مثال (۱۲): یک سیستم کامپیوتری دارای حافظه مجازی به صورت قطعه-صفحه می باشد. اگر تعداد قطعات ۱۶ و حافظه اصلی یک کیلو بلاک ۵۱۲ کلمه ای داشته باشد. در صورتیکه حافظه مجازی دارای ۱۰۲۴ کیلو کلمه باشد. در صورت استفاده از حافظه انجمنی برای ترجمه آدرس و استفاده از یک بیت اعتبار، تعداد بیت های هر سطر از این حافظه انجمنی را محاسبه کنید.

$$16 = 2^4 \rightarrow S\# = 4$$

$$1024 = 2^{10} \rightarrow B\# = 10$$

۵
 ۲۰ : آدرس حافظه مجاز

$$1024 \times 1024 = 2^{10} \times 2^{10} = 2^{20}$$

$$\rightarrow S\# + P\# + w = 20$$

$$\Rightarrow P\# + w = 16$$

$$\Rightarrow P\# = 7$$

$$512 = 2^9 \rightarrow w = 9$$

V	S#	P#	B#
---	----	----	----

1 4 7 10

→ $10 + 7 + 4 + 1 = 22$